

Република Србија
ВРХОВНИ СУД
Рев 13080/2024
19.06.2024. године
Београд

Врховни суд, у већу састављеном од судија: Гордане Комненић, председника већа, др Илије Зиндовића и Марије Терзић, чланова већа, у парници тужиоца – противтуженог ЈП "Топлана" Јагодина, чији је пуномоћник Ненад Маљковић, адвокат из ..., против туженог-противтужиоца АА из ..., чији је пуномоћник Драган Рашић, адвокат из ..., ради испуњења уговора по тужби и ради утврђења по противтужби, одлучујући о ревизији тужиоца – противтуженог, изјављеној против пресуде Апелационог суда у Крагујевцу Гж 2896/23 од 13.02.2024. године, у седници одржаној 19.06.2024. године, донео је

РЕШЕЊЕ

ОДБАЦУЈЕ СЕ као недозвољена ревизија тужиоца – противтуженог изјављена против решења садржаног у ставу првом изреке пресуде Апелационог суда у Крагујевцу Гж 2896/23 од 13.02.2024. године.

УКИДА СЕ пресуда Апелационог суда у Крагујевцу Гж 2896/23 од 13.02.2024. године, у одбијајућем делу става другог изреке, у ставовима трећем и петом изреке, па се у том делу предмет **ВРАЋА** другостепеном суду на поновно суђење.

Образложење

Пресудом Основног суда у Јагодини П 897/20 од 02.06.2023. године, ставом 1. изреке, делимично је одржан на снази закључак извршитеља Зорана Дукића из ... Ик ../2012 од 26.07.2012. године, па је тужени обавезан да на име дуга за испоручену топлотну енергију за пословни простор у Јагодини, у Ул. ... бр. ..., за период од 01.12.2010. године до 30.04.2012. године исплати износ од 896.720,27 динара, са законском затезном каматом од 25.07.2012. године, као дана подношења предлога за одређивање извршења па до исплате, као и трошкове извршног поступка у износу од 21.564,00 динара, док је у преосталом делу закључак јавног извршитеља укинут. Ставом 2. изреке, делимично је одржан на снази закључак јавног извршитеља Зорана Дукића из ... Ивк ../2014 од 16.10.2014. године, па је тужени обавезан да тужиоцу на име дуга за испоручену топлотну енергију за пословни простор у Јагодини у Ул. ... I бр. ..., за период од 01.10.2012. године до 30.04.2014. године исплати износ од 947.669,11 динара, са законском затезном каматом од 16.10.2014. године, као дана подношења

предлога за одређивање извршења па до исплате, као и трошкове извршног поступка у износу од 35.379,00 динара, док је у преосталом делу закључак јавног извршитеља укинут. Ставом 3. изреке, одбијен је, као неоснован, тужбени захтев туженог-противтужиоца којим је тражио да се утврди да између тужиоца-противтуженог и туженог-противтужиоца не постоји правни однос о испоруци топлотне енергије у пословни простор туженог-противтужиоца у Јагодини, Ул. ... бр. ..., као и да се обавезе тужилац-противтужени да туженом-противтужиоцу накнади трошкове парничног поступка. Ставом 4. изреке, обавезан је тужени да тужиоцу накнади трошкове парничног поступка у износу од 118.714,00 динара.

Апелациони суд у Крагујевцу је, пресудом Гж 2896/23 од 13.02.2024. године, ставом првим изреке, укинуо пресуду Основног суда у Јагодини П 897/20 од 02.06.2023. године. Ставом другим изреке, делимично усвојен тужбени захтев тужиоца-противтуженог и обавезан тужени-противтужилац да тужиоцу-противтуженом на име дуга за испоручену топлотну енергију за период од 01.12.2010. године до 15.02.2012. године исплати износ од 714.126,84 динара, са законском затезном каматом од 25.07.2012. године, као дана подношења предлога за извршење, док је за веће тражење до 896.720,27 динара за период од 15.02.2012. године до 30.04.2012. године, са затезном каматом од 25.07.2012. године, одбијен тужбени захтев као неоснован и укинут закључак јавног извршитеља Зорана Дукића из ... Ик ../2012 од 26.07.2012. године у обавезујућем делу. Ставом трећим изреке, одбијен је тужбени захтев тужиоца којим је тражио да суд обавезе туженог да му на име дуга за испоручену топлотну енергију за пословни простор у Јагодини у Ул. ... бр. ..., за период од 01.10.2012. године до 30.04.2014. године исплати износ од 947.669,11 динара, са законском затезном каматом од 16.10.2014. године, као дана подношења предлога за одређивање извршења па до исплате, као неоснован и укинут закључак јавног извршитеља Зорана Дукића из ... Ивк ../2014 од 16.10.2014. године, у обавезујућем делу. Ставом четвртим изреке, одбијен је, као неоснован, противтужбени захтев туженог-противтужиоца којим је тражио да се утврди да између тужиоца-противтуженог и туженог-противтужиоца не постоји правни однос о испоруци топлотне енергије у пословни простор туженог-противтужиоца у Јагодини, Ул. ... бр. ..., као неоснован. Ставом петим изреке, обавезан је тужени да тужиоцу на име трошкова парничног поступка исплати износ од 108.964,00 динара.

Против става првог, одбијајућег дела става другог изреке, ставова трећег и петог изреке, тужилац-противтужени је изјавио благовремену ревизију, због погрешно и непотпуно утврђеног чињеничног стања и погрешне примене материјалног права.

Тужени-противтужилац је доставио одговор на ревизију.

Врховни суд је испитао правноснажну пресуду у побијаном делу, применом одредбе члана 408., у вези члана 403. став 2. тачка 3. Закона о парничном поступку ("Службени гласник РС", бр. 72/11 ... 18/20) и одредбе члана 92. Закона о уређењу судова ("Службени гласник РС", бр. 10/23), па је утврдио да је ревизија делимично недозвољена а делимично основана.

У поступку није учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2. Закона о парничном поступку, на коју Врховни суд пази по службеној дужности.

На основу члана 420. став 1. Закона о парничном поступку, странке могу да изјаве ревизију и против решења другостепеног суда којим је поступак правноснажно окончан.

Тужилац-противтужени је ревизију изјавио против решења којим је укинута пресуда Основног суда у Јагодини П 897/20 од 02.06.2023. године, садржаног у ставу првом изреке побијане пресуде. Пошто то није решење којим је поступак правноснажно окончан следи да ревизија против тог решења није дозвољена, на основу одредбе члана 420. став 1. Закона о парничном поступку.

На основу одредбе члана 413. Закона о парничном поступку, Врховни суд је одлучио као у ставу првом изреке.

Према утврђеном чињеничном стању, тужени-противтужилац је власник пословног простора у Јагодини у Ул. ... бр. .. на к.п. бр. .. КО Јагодина, укупне површине 247,17 м², који је, у утуженом периоду, био снабдеван топлотном енергијом од стране тужиоца-противтуженог, по систему даљинског грејања. Пуномоћник туженог, која је користила предметни пословни простор, рекламирала је тужиоцу квалитет испоруке топлотне енергије 11.02.2010. године, 10.03.2010. године, 02.02.2011. године, 09.12.2011. године, 31.01.2012. године, 13.02.2012. године, 14.05.2012. године, 28.12.2012. године, 24.12.2012. године, а 03.10.2013. године поднет је захтев за искључење са система даљинског грејања. Захтев је одбачен, као неблаговремен. Потом је тужени искључен са система даљинског грејања 02.10.2015. године. Записником о мерењу температуре од 05.03.2010. године и 10.02.2010. године, утврђено је да температура износи 17,8-18,5°C. У поступку пред првостепеним судом обављено је више вештачења и то: судског вештака машинске струке Живка Стојановића из Јагодине од 20.09.2015. године, који се изјаснио да је циркуларна пумпа неисправна због чега грејање није задовољавајуће; судског вештака машинске струке Небојша Јовановић који се у поступку обезбеђења доказа од 25.12.2013. године, изјаснио да је очигледно постојала делимична циркулација која је недовољна за грејање, а која може да потиче из главне циркулационе пумпе из котларнице која није довољна да би омогућила квалитетно грејање у објекту па је зато и предвиђена додатна циркулациона пумпа у самом објекту, а пумпа која не ради представља отпор у систему циркулације; комисијско вештачење Машинског факултета Универзитета у Београду од 31.10.2017. године, која комисија се изјаснила да циркулациона пумпа система грејања у пословном простору туженог није била у функцији и да због тога остварење протока топле воде у секундарном делу мреже кроз цевоводне инсталације и грејна тела није било омогућено, што значи да није било испоруке топлотне енергије из даљинског система грејања у објекат пословног простора туженог; комисије Машинског факултета Универзитета у Београду, која се се у свом налазу од 14.03.2019. године изјаснила да се не може говорити о квалитетном грејању пословног простора у објекту на адреси у Ул. ... бр. .. од стране тужиоца, обзиром да није била могућа испорука топлотне енергије у периоду од 15.02.2012. године до тренутка када је тужилац наведени пословни простор туженог искључио са топлотне мреже 2015.године, пошто циркулациона пумпа система грејања у том објекту није била у функцији, а расположиви гравитациони напор није довољан да се струјање воде успостави. Недостатак грејних тела као и њихова неисправност директно је онемогућило предају топлотне енергије грејном простору туженог.

Полазећи од овако утврђеног чињеничног стања, првостепени суд је делимично одржао на снази закључак извршитеља Зорана Дукића из ... Ик ../2012 од 26.07.2012. године и Ивк ../2014 од 16.10.2014. године, па је туженог обавезао да тужиоцу исплати дуг за испоручену топлотну енергију за његов пословни простор у Јагодини у Ул. ... бр. ..., налазећи да се температура пословног простора локала туженог кретала у границама прописаним Одлуком о условима и начину снабдевања топлотном енергијом ("Службени гласник Града Јагодине", бр. 9/08 ...16/18), и да је у систему грејања остварена циркулација, што је предуслов да грејна тела, односно радијатори емитују топлотну енергију. При одлучивању, првостепени суд је ценио налаз и мишљење Машинског факултета Универзитета у Београду о томе да циркулациона пумпа система грејања у пословном простору туженог није била у функцији и да самим тим није било испоруке топлотне енергије из даљинског система грејања, а да измерене температуре ваздуха у грејном простору од 17,7 – 22,2°C, нису резултат снабдевања објекта из система даљинског грејања ЈП "Топлана", већ су резултат рада неког другог извора топлоте, што није прихватио, јер је у супротности са налазом и мишљењем судског вештака Небојше Јовановића и судског вештака Драгана Антића, које је у потпуности прихватио. По мишљењу првостепеног суда, нелогично је да уопште има грејања уколико циркулациона пумпа не функционише у потпуности, а у конкретном случају пословни простор туженог је имао грејање, односно грејна тела су емитовала топлотну енергију, што је утврђено увидом у записнике о извршеном мерењу, као и исказима сведока и налазом и мишљењем вештака машинске струке Драгана Антића и Небојше Јовановића. Пошто је првостепени суд утврдио да је тужилац испоручивао топлотну енергију туженом у његов пословни простор, у складу са Одлуком о условима и начину снабдевања топлотном енергијом, у спорном периоду, првостепени суд је тужбени захтев тужиоца делимично усвојио.

Другостепени суд је, након одржане расправе на којој је прочитао доказе изведене пред првостепеним судом, делимично одбио тужбени захтев тужиоца-противтуженог, имајући у виду да је вештачењем од стране Машинског факултета у Београду од 14.03.2019. године, утврђено да од 15.02.2012. године пословни простор туженог није снабдеван адекватном топлотном енергијом због неисправности циркуларне пумпе. Такође је закључио да тужилац, као испоручилац топлотне енергије, нема право на наплату услуга пружених у периоду када је био дужан да искључи потрошача по његовом захтеву поднетом преко пуномоћника 09.10.2013. године. По мишљењу другостепеног суда, како је тужени изразио вољу, односно упутио отказ 09.10.2013. године, то није дужан да плати испоручену топлотну енергију за 2013. и 2014. годину, „јер је то испоручено против његове воље“.

По оцени Врховног суда, другостепени суд је погрешно применио материјално право при одлучивању одбијајућим делом своје пресуде, а тужилац-противтужени основано на то у ревизији указује, имајући у виду да је, због погрешне примене материјалног права, чињенично стање непотпуно утврђено.

Одредбом члана 262. став 1. Закона о облигационим односима, прописано је да је поверилац у обавезном односу овлашћен да од дужника захтева испуњење обавезе, а дужник је дужан испунити је савесно у свему како она гласи.

Одлука о условима и начину снабдевања топлотном енергијом ("Службени лист Града Јагодина", бр. 9/2008 ...10/2014), у одредби члана 8. предвиђа да топлотну опрему топлане чине: производни извори; мерачи топлоте за мерење топлотне енергије из производних извора; пумпне станице; примарна топловодна мрежа; мерачи топлоте за испоручену топлотну енергију купцима. Топлотна опрема купца, наведена је у одредби члана 10. Одлуке и то је по правилу: прикључни топловод; топлотна подстананица (прикључна и кућна); унутрашње топловодне инсталације и уређаји; регулатори и мерачи топлоте. Купац може са топланом да закључи уговор којим ће на топлану пренети право и обавезу управљања и одржавања прикључног топловода и топлотне подстананице, као и регулисати власничке односе (став 2. одредбе члана 10. Одлуке). На основу члана 22. став 2. Одлуке, купац може писмено отказати уговор о куповини топлотне енергије са отказним роком од 90 дана, али не у току грејне сезоне, већ у периоду од 01.05. до 31.08. Обавезе настале по основу испоруке топлотне енергије за купце из става 2. овог члана престају 01. октобра текуће године. Купац који станује у објекту са више стамбених јединица и који откаже уговор о куповини топлотне енергије након 01. октобра текуће године и престанка обавезе плаћања пуне цене грејања плаћа месечну накнаду у износу од 10% од пуне цене грејања (став 5.). Купац који има инсталиран један или више цевних регистрата, након искључења са топловодне мреже плаћа месечну накнаду у износу од 30% од пуне цене грејања, односно у том проценту учествује у расподели трошкова према читавању мерног уређаја у подстанници у складу са тарифним системом (став 6.). На основу члана 51. Одлуке, кад се путем записника у складу са овом Одлуком утврди да је загревање просторије испод температуре предвиђене овом Одлуком, топлана приступа отклањању недостатака, а кориснику умањује накнаду. У записнику се констатује површина и период за које се кориснику умањује накнада. Накнада се умањује 5% за сваки степен испод температуре предвиђене чланом 31. ове Одлуке, а за температуре испод 10°C накнада за грејање се умањује 100%.

У конкретном случају, то што је тужени–противтужилац упутио отказ тужиоцу–противтуженом 09.10.2013. године не значи да он није дужан да плати испоручену топлотну енергију за 2013. и 2014. годину, како је погрешно закључио другостепени суд. Супротно томе, утврђено је да је захтев за искључење тужиоцу–противтуженом поднела 09.10.2013. године адвокат Вера Миленковић, која није власник предметног пословног простора, при чему је захтев поднет у току трајања грејне сезоне, супротно одредби члана 22. став 2. Одлуке о условима и начину снабдевања топлотном енергијом (у току грејне сезоне). Првостепени суд је закључио да се температура предметног пословног простора кретала у границама прописани Одлуком и да је у систему грејања остварена циркулација, што је предуслов да грејна тела, односно радијатори, емитују топлотну енергију, како је потврђено и налазом судског вештака Драгана Антића од 11.01.2010. године. Првостепени суд је закључио да је тужилац испоручивао топлотну енергију туженом у његов пословни простор у складу са Одлуком о условима и начину снабдевања топлотном енергијом, пошто је нелогично да уопште има грејања уколико циркулациона пумпа не функционише у потпуности. Другостепени суд је, супротно томе, закључио да пословни простор туженог није снабдеван адекватном топлотном енергијом због неисправности циркуларне пумпе. Међутим, није утврђено да ли циркуларна пумпа која није радила (или је неисправно радила), представља топлотну опрему топлане у смислу члана 8. Одлуке, или топлотну опрему купца у смислу члана 10. Одлуке, јер ако се ради о топлотној опреми купца, онда он има право и обавезу управљања и одржавања прикључног топловода и

топлотне подстанице, на основу одредбе члана 10. став 2. Одлуке. Осим тога, тужени-противтужилац има право на умањење накнаде на основу одредбе члана 51. став 1. Одлуке, када се путем записника сачињеног у складу са том Одлуком утврди да је загревање просторије испод температуре предвиђене том Одлуком, што другостепени суд такође није имао у виду при одлучивању. Нису отклоњене ни несагласности у налазима и мишљењима вешатака који су се изјашњавали о квалитету грејања у предметном пословном простору, при чему суд нема потребна знања на основу којих би имао у могућност да одлучи о прихватању или неприхватању појединих налаза. Због тога је чињенично стање о томе да ли је тужилац туженом испоручио топлотну енергију у спорном периоду на начин прописан наведеном Одлуком, остало неутврђено.

Укинута је и одлука о трошковима парничног поступка, јер зависи од његовог исхода, у смислу одредбе члана 163. став 4. Закона о парничном поступку.

На основу одредбе члана 416. став 2. Закона о парничном поступку, Врховни суд је одлучио као у ставу другом изреке.

**Председник већа - судија
Гордана Комненић,с.р.**

**За тачност отправка
Заменик управитеља писарнице
Миланка Ранковић**